

חידון ל"ג בעומר

ל"ג בעומר הוא יום של אש ושל שמחה.

על פי המסורת ביום הזה חדלה המגפה שהכתה בתלמידיו של רבי עקיבא. כולנו מקווים שעד ל"ג בעומר הבא (והלוואי שהרבה לפני כן) נוכל לחגוג את סיום מגפת הקורונה.

בינתיים אתם מוזמנים לזרוק עוד קיסם למדורה המדומה (הווירטואלית) ולנסות את כוחכם בחידון לוחט במיוחד על אש, על ל"ג בעומר ועל העברית.

החידון

1. בעברית אש לא רק "שורפת". יש עוד פעלים המתארים את פעולת האש. איזה פועל מהפעלים הבאים אינו קשור לאש?
  - א. יָקַד
  - ב. אָכַל
  - ג. קָדַח
  - ד. זָרַח

2. שששש, הטו אוזן! האם אתם שומעים את לחישת הגחלים? אם תקשיבו היטב (אבל בלי להצמיד לאוזן), אולי תוכלו לשמוע מהי צורת היחיד של **גַחֲלִים**:
  - א. גַחֲל
  - ב. גַחֲל
  - ג. גַחֲלָת
  - ד. אין צורת יחיד לגחלים

3. מה מקור המילה מדורה?
  - א. מן השורש דו"ר – המציין עיגול.
  - ב. מן השורש מד"ר – בגלל הצורך למדר ולהגביל את האש שלא תתפשט.
  - ג. המילה קשורה לשורש דרד"ר – כי המדורה עלולה להידרדר לשרפה לא נשלטת.
  - ד. מילה שאולה מן המצרית

4. איזו מן המילים **איננה** נרדפת לתפוחי אדמה?
  - א. קרטושקעס
  - ב. בולבוסין
  - ג. תפודים
  - ד. חלגלוגות

5. איזה משפט **אינו** נכון?

- א. מן השורש דל"ק הקשור לבעירה נגזר שם המחלה דלקת.
- ב. עֵמֶר ועֵמִיר, המציינים עֲרַמַת שיבולים, נגזרו מן השורש ער"ם בשיכול אותיות.
- ג. מן המילה אָפֶר נגזר שם הצבע אָפֶר.
- ד. להִבְיֹר הוא הלחם של לֶהֱב + יוֹרָה.
6. "קומזיץ" – מילה חביבה במיוחד ששאלנו משפה אחרת. מה פירוש המילה בשפה המקורית?
- א. "על האש" בטורקית
- ב. "אש לוחטת" בלאדינו
- ג. "בוא שב" בידיש
- ד. "תפוח אדמה" ברוסית
7. אמנם בדרך כלל גיצים באים בקבוצות, אבל מה צורת היחיד?
- א. גִּץ
- ב. גִּיץ
- ג. גִּצָּה
- ד. גִּצָּת
8. מהו רִשְׁף?
- א. ניצוץ של אש
- ב. דרגה במכבי האש
- ג. להביר צבאי גדול
- ד. שם של עוף דורס
9. מרשמלו צלוי הוא מעדן מפתיע בטעמו, אך החלופה העברית שהוצעה לו מפתיעה כפליים. מהי?
- א. גְּמִישׁוֹנִים
- ב. קְצִיפֹת
- ג. קְצִיפֹת קוֹלָן
- ד. מְדַבֵּק סֶפֶר
10. גם מי שיאמץ את "קציפת קולן" וגם מי שידבק ב"מרשמלו" – עדיין יצטרך להכריע בשאלה הנכבדה אם שמים אותו על שיפוד או על שְפּוּד. אם כן, מה הצורה הנכונה?
- א. שְפּוּד
- ב. שְפּוּד
- ג. גם וגם

11. הינה כמה מילים מדליקות ממש: **מְדַלֵּק, צִתָּה, גִּפְרוֹן**. התדעו לְאיזה חפץ הוצעו שמות אלו?

- א. גפרור
- ב. מתג חשמלי
- ג. מצית
- ד. מכשיר לליבוי אש

12. מוסיפים קיסם למדורה, אך מהי ההגייה הנכונה של המילה **קיסם** ומה צורת הרבים שלה – לפי החלטת האקדמיה ללשון?

- א. קִיסָם, קִסְמִין
- ב. קִיסָם, קִיסְמִים
- ג. קִסָם, קִסְמִין
- ד. קִיסָם, קִיסְמִים

13. "ספר לנו אחא, ספר נא, ספר נא צ'יזבט..." לְאיזו מילה עברית קשורה המילה הערבית **צ'יזבט**?

- א. קָזָב
- ב. שֶׁבַץ
- ג. צְבִיעוֹת
- ד. אֵימָה

14. הוא היה גיבור! הוא קרא לדרור! אבל איך קראו לו? מה היה שמו של מנהיג המרד **בתעודות** **מדבר יהודה**?

- א. שמעון בר כוכבא
- ב. שמעון בן כוסבא
- ג. שמעון בר כוזיבא
- ד. שמעון התרסי

15. איך אומרים אש ברבים?

- א. אֲשִׁים
- ב. אֲשׁוֹת
- ג. שתי הצורות מתועדות בספרות העברית לדורותיה
- ד. אין למילה אֵש צורת רבים

16. ולסיום המדורה, מהו שמו התקני של הכלי המשמש לכיבוי אש?

- א. מְסַפֵּת

- ב. מטפה
- ג. נטף
- ד. מטף

17. כשמכבי האש מכבים את האש במים הם עושים זאת בזרנוק או בזרנוק?

- א. זרנוק
- ב. זרנוק
- ג. אפשר גם כך וגם כך

18. שאלת אתגר: כל אחת מן המילים הבאות אפשר לקרוא בשתי צורות (או יותר). לשלוש מהן יש צורה שהמשמעות שלה אינה קשורה לאש, ורק לאחת מהן כל המשמעויות קשורות לאש.

איזו היא?

- א. דלק
- ב. שרף
- ג. בער
- ד. להט